

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: III Kž 5/2020-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao trećestupanjski sud, u vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te dr. sc. Zdenka Konjića, Damira Kosa, dr. sc. Marina Mrčele i Ratka Šćekića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. D. H. K., zbog kaznenog djela iz čl. 111. toč. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. i 101/17. - dalje u tekstu: KZ/11.), odlučujući o žalbama opt. D. H. K. i majke opt. K. K. podnesenim protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 9. srpnja 2020. broj I Kž-458/2019, u sjednici vijeća održanoj 21. prosinca 2020., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice opt. D. H. K. i zz njegovog branitelja, odvjetnika A. P.,

p r e s u d i o j e:

Žalba opt. D. H. K. i majke opt. K. K. odbijaju se kao neosnovane te se potvrđuje drugostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom drugostupanjskom presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 9. srpnja 2020. broj I Kž-458/2019-8, pod točkom I. izreke djelomično su prihvaćene žalbe opt. D. H. K. i majke optuženika K. K. te je preinačena prvostupanjska presuda Županijskog suda u Zadru od 10. svibnja 2019. broj K-9/2018-65 u odluci o kazni na način da je optuženik zbog kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 1. KZ/11. za koje je tom presudom proglašen krivim, na temelju iste zakonske odredbe osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina, u koju kaznu mu je na temelju čl. 54. KZ/11. uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 27. studenog 2015. do 24. siječnja 2018., vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora od 25. siječnja 2018. do 14. svibnja 2018., te vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 15. svibnja 2018., pa nadalje.

Pod točkom II. izreke navedene presude u ostalom dijelu odbijene su žalbe optuženika i njegove majke K. K., te u cijelosti žalba državnog odvjetnika kao neosnovane, te je u pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrđena prvostupanjska presuda.

Protiv te presude suda drugog stupnja žalbu je podnio opt. D. H. K. osobno zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, te po branitelju T. K., odvjetniku iz Z., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i odluke o kazni s prijedlogom iz obje žalbe da se ukinu prvostupanjska i drugostupanjska presuda u cijelosti i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, pred potpuno izmijenjeno vijeće. Branitelj optuženika je u žalbi zatražio i obavijest o sjednici vijeća suda trećeg stupnja.

Imajući u vidu sadržaj ovih dviju žalbi, one će se razmatrati kao jedinstvena žalba opt. D. H. K.

Žalbu je protiv navedene presude, u korist optuženika podnijela i njegova majka K. K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se prvostupanjska i drugostupanjska presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, pred potpuno izmijenjeno vijeće.

Odgovor na žalbe nije podnesen.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje u tekstu: ZKP/08.) spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

U skladu s odredbom čl. 475. st. 2. ZKP/08. o sjednici trećestupanjskog vijeća obaviješteni su opt. D. H. K. i branitelj T. K., kao i državni odvjetnik. Sjednica održana je u nazočnosti zz branitelja optuženika T. K., odvjetnika A. P., te optuženika čija je nazočnost osigurana putem video konferencijskog uređaja sukladno čl. 475. st. 8. ZKP/08., a u odsutnosti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji nije pristupio, a dostava obavijesti o sjednici vijeća u odnosu na njega bila je uredno iskazana.

Žalbe opt. D. H. K. i njegove majke K. K. nisu osnovane.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. žalitelji nalaze u tome, da su razlozi drugostupanjske presude proturječni izreci, a dijelom i potpuno nejasni, te da nema razloga o odlučnoj činjenici zašto bi optuženik htio žrtvi nanositi boli izvanredno jakog intenziteta. Daljnju bitnu povredu žalitelji nalaze u tome da je povrijeđeno konfrontacijsko pravo time što je sud odbio prijedlog obrane da se na raspravi ispitaju vještaci toksikolozi i da je time ostvarena bitna povreda iz čl. 468. st. 2. ZKP/08., čime je optuženiku ujedno povrijeđeno i pravo na pravično suđenje.

Međutim, ovdje prije svega valja naglasiti da žalitelji u žalbama uopće nisu konkretizirali u čemu se sastoji navedena proturječnost između obrazloženja i izreke pobijane drugostupanjske presude, već samo parafrazira dio zakonskog teksta čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. Stoga ovaj trećestupanjski sud smatra da tako istaknuta i neobrazložena bitna povreda nije ostvarena, posebice i zbog toga što su, suprotno žalbama, razlozi na koje se poziva sud drugog stupnja dani potpuno jasno, pa tako i u pogledu optuženikove namjere za nanošenja boli visokog intenziteta žrtvi, što se opetovano apostrofira u žalbama protiv drugostupanjske presude. Osim toga, a posebnu odnosu na u žalbama paušalno ukazanu proturječnost valja

ponoviti da presuda drugog stupnja nema proturječnosti između njezine izreke i obrazloženja. Ovo iz razloga, jer su prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, sve odlučne činjenice jasno i logično određene i istim modalitetom sukladno obrazložene, kao i dokazi na kojima se one temelje, a druga je stvar što ih žalitelji kao takve ne prihvaćaju te ih vide proturječnim i tumači na sebi prihvatljive subjektivne načine, zbog čega istaknuta bitna povreda nije ostvarena.

U odnosu na tvrdnju žalitelja vezanu za povredu konfrontacijskog prava zbog odbijanja dokaznog prijedloga optuženika za ispitivanjem vještaka toksikologa, kojeg žalitelji ponovno interpretiraju u žalbama na presudu suda drugog stupnja, treba reći da isti nisu u pravu. Naime, u odnosu na istaknuti žalbeni prigovor svih žalitelja, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da je sud drugog stupnja pravilno otklonio takav žalbeni navod iz žalbi kao neosnovan, uz jasno, primjereno i dostatno obrazloženje da odbijanjem naznačenog dokaznog prijedloga konfrontacijsko načelo nije narušeno, niti je time povrijeđeno pravo obrane. U tom smislu osnovan je zaključak suda drugog stupnja da su jamstva sadržana u čl. 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda konstitutivni elementi poštenog suđenja, ali da Konvencija kao opće pravilo ostavlja sudovima ocijeniti i obrazložiti da li je bilo potrebno izvesti predložene dokaze. Tako bitno svojstvo suđenja, sadržano u njegovom konstitutivnom elementu, kako to ispravno smatra sud drugog stupnja, nije narušeno samim time što optuženiku nije bilo dozvoljeno izvesti određene dokaze (u ovom slučaju ispitivanje vještaka toksikologa), jer obrana mora svoje zahtjeve potkrijepiti objašnjenjem zašto je važno da se izvede određeni dokaz, a izvođenje upravo tog dokaza mora biti nužno za utvrđivanje istine (vidi Perna protiv Italije. br. 48898/99, stavak 29., ESLJP 2003). Sve tako interpretirane razloge suda drugog stupnja kojim odbija navode žalbi vezane uz spomenuti prigovor (obrazložene na str. 3., odlomak 5. i 6.) prihvaća i ovaj sud trećeg stupnja i na njih iznova upućuje žalitelje.

Uzimajući u obzir do sada navedeno, pravilno je sud drugog stupnja zaključio da je ispravna odluka prvostupanjskog suda kojim je odbijen spomenuti dokazni prijedlog obrane i da zbog toga pravo obrane u konkretnom slučaju nije povrijeđeno, slijedom čega, ni ova u žalbama istaknuta bitna povreda nije ostvarena.

Stoga, suprotno navodima žalitelja, nisu osnovane žalbe zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, a ispitivanjem pobijane presude u tom dijelu na temelju čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. nije utvrđeno da bi bila ostvarena neka druga bitna povreda na koje ovaj sud trećeg stupnja pazi po službenoj dužnosti.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, žalitelji ponavljaju razloge već iznesene protiv prvostupanjske presude pri čemu u suštini zaključuju kako u tijeku postupka nije bilo dokaza, a posebno ne za zaključak drugostupanjskog suda da je optuženik ubojstvo počinio na okrutan način, jer da takav neosnovan stav suda drugog stupnja ne proizlazi ni iz jednog provedenog dokaza. Ovo tim više, jer psihijatrijski vještaci nisu u dovoljnoj mjeri uzeli u obzir analgetičko djelovanje droge kod žrtve, a to da je zasigurno imalo utjecaj na svijest žrtve i njezin osjet na bolove prilikom ozljeđivanja. Osim toga, ističe se prigovor da prvostupanjski, a potom i drugostupanjski sud pogrešno utvrđuju da je optuženik žrtvu ozlijedio nožem, jer na nožu nisu pronađeni nikakvi tragovi žrtve. Konačno, sve žalbe upiru i na okolnost da sagledavanjem svih podataka u spisu proizlazi kako žrtva uopće nije reagirala očekivano na situaciju u kojoj se našla. Stoga drugostupanjski sud, po tvrdnji svih žalbi zanemaruje, a prvostupanjski sud šturo obrazlaže na kojim dokazima konkretno zaključuje o nespornim činjenicama.

Razmatrajući izložene žalbene prigovore kojima se u suštini ne iznosi ništa nova što optuženik već nije naveo u žalbi protiv prvostupanjske presude i što drugostupanjski sud nije analizirao i ocjenjivao, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da optuženik i njegova majka žalbenim prigovorima nisu doveli u sumnju razloge na kojima je utemeljena prvostupanjska i drugostupanjska presuda, jer su u tim presudama sudovi u pogledu svih odlučnih i važnih činjenica, pa tako i onih koji se žalbama ponovo pokušavaju dovesti u sumnju, u obrazloženju svojih presuda dali u svemu uvjerljive i prihvatljive razloge.

U tom smislu, ovdje prvenstveno valja istaknuti i ponoviti kako se u žalbama neosnovano tvrdi da iz pobijane presude nije jasno na temelju kojih dokaza prvostupanjski i drugostupanjski sud zaključuju o nespornim činjenicama u ovom kaznenom predmetu.

Protivno tvrdnjama iz žalbi, nisu u pravu žalitelji kada ističu da u konkretnom slučaju nije bilo dokaza na temelju kojih sud drugog stupnja zaključuje da je optuženik kazneno djelo ubojstva počinio na okrutan način. Naime, drugostupanjski sud u odgovoru na ovaj žalbeni navod pravilo zaključuje, i to na temelju nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka, da su kod žrtve utvrđene 24 plitke rane na glavi i vratu, te 14 rana na rukama i jedna na nozi i da su sve te rane nastale za života. Ozljeđivanje je u konkretnom slučaju završilo zadnjom smrtonosnom reznom ranom na vratu, a tome je prethodilo aktivno kretanje i djelovanje žrtve. Nadalje, obrambene ozljede na šakama i podlakticama govore o pružanju aktivnog otpora počinitelju, što svakako zahtijeva svijest žrtve, pri čemu na žrtvi nisu nađene ozljede koje bi uvjetovale gubitak ili poremećaj svijesti. Konačno iz navedenog vještačenja, drugostupanjski sud s pravom zaključuje kako su ubodne i rezne rane koja je zadobila pok. oštećena J. B. nanesene „bockanjem“ ili „reckanjem“, te da glavnina boli koju žrtva pritom osjeća nastaje uslijed ozljede kože koja je vrlo gusto inervirano tkivo, obilno opskrbljeno živčanim vlaknima koja služe za osjet bola. Iz tog vještačkog nalaza dr. D. M. zaključno proizlazi, a drugostupanjski sud i prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, ispravno nalazi da se u konkretnom slučaju radilo o velikom opsegu bolova i straha koji su kod žrtve trajali izvjesno razdoblje te su ti bolovi, strah i patnje kod žrtve u značajnijoj mjeri premašili opseg boli koji prati većinu usmrćivanja.

Prema tome, nisu održiva stajališta iz žalbi kako ni iz jednog dokaza ne proizlazi da je optuženik kod izvršenja kaznenog djela ubojstva postupao okrutno, jer iz do sada navedenog nedvojbeno proizlazi osnovan zaključak drugostupanjskog suda da su bolovi i patnje kod žrtve bili intenzivni te da oni su trajali izvjesno razdoblje, a to je, prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, dovoljno za zaključak da se radi o kvalificiranom ubojstvu, odnosno teškom ubojstvu na okrutan način iz čl. 111. toč. 1. KZ/11.

Nadalje, žalitelji bezuspješno, prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, pokušavaju dovesti u pitanje tezu prvostupanjskog suda, a koja je pravilno prihvaćena i po drugostupanjskom sudu, da žrtva zbog konzumiranja opojne droge, koja je na nju tijekom inkriminacije imala analgetski učinak, nije mogla trpiti intenzivne bolove. Ovo iz razloga, jer iz provedenog psihijatrijskog vještačenja proizlazi da, iako je žrtva tijekom usmrćivanja bila intoksicirana psihoaktivnim tvarima, ta intoksikacija nije bila teškog stupnja i nije uzrokovala kvantitativni poremećaj svijesti niti je utjecala na smanjenje percepcije straha te psihičkih i fizičkih boli koji su nastali tijekom usmrćivanja pok. J. B. Kako je taj nalaz psihijatrijskog vještaka u odnosu na istaknute činjenice sukladan i nalazu sudsko medicinskog vještaka, a koje nalaze drugostupanjski sud intenzivno analizira, a potom i pravilno u cijelosti prihvaća, nema

govora o tome da žrtva prilikom usmrćenja nije trpjela bolove, kao i da nije očekivano reagirala na situaciju u kojoj se našla.

Konačno, u pogledu tvrdnji žalitelja da prvostupanjski i drugostupanjski sud pogrešno utvrđuju da je optuženik žrtvu, između ostalog, ozlijedio i nožem treba reći kako žalitelji nisu u pravu. Naime, iz presude suda prvog stupnja, koju u tom dijelu ispravno prihvaća i drugostupanjski sud, proizlazi da su ozljede kod žrtve za vrijeme usmrćenja nanesene skalpelom, odvijačem, šilom i kuhinjskim nožem. Međutim, okolnost što prema navodima iz žalbi svih žalitelja proizlazi da na nožu nisu pronađeni tragovi, prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, nisu od utjecaja na pravilnost zaključivanja sudova u pogledu sredstava počinjenja djela i nanošenja ozljeda žrtvi u konkretnom slučaju. Naime, iako prema provedenom biološkom vještačenju na kuhinjskom nožu nisu pronađene dostatne količine humane DNA za daljnju analizu, provedenim sudsko medicinskim vještačenjem nož kao sredstvo ozljeđivanja, s obzirom na karakter i izgled rana kod žrtve, nije isključen. Ovo i iz razloga jer je vještak izrijeckom kod opisivanja mehanizma nastanka ozljeda i mogućih sredstava ozljeđivanja naveo da je podesno sredstvo za zadavanje ozljeda kod žrtve, bilo šilo i druga mehanička sredstva koja mu nalikuju, u što spadaju i skalpel, odvijač, kao i kuhinjski nož, tako da utvrđenja sudova u ovom pogledu, ni po ocjeni ovog suda trećeg stupnja, žalbama nisu dovedena u pitanje.

Slijedom navedenog, nisu osnovane žalbe optuženika i njegove majke K. K. zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Na tako pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, sudovi su pravilno primijenili kazneni zakon kada su djelatnost optuženika pravno označili kao kazneno djelo teško teškog ubojstva počinjenog na okrutan način, opisanog u čl. 111. toč. 1. KZ/11. Pritom, iako se žalitelji ne žale zbog povrede kaznenog zakona, niti tu žalbenu osnovu sadržajno obrazlažu, ovaj sud trećeg stupnja je u tom dijelu pobijanu presudu ispitao po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08., pri čemu nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon.

Žalitelji presudu pobijaju i zbog odluke o kazni. Pritom ističu da su utvrđene otegotne okolnosti na strani optuženika, unatoč činjenici što mu je drugostupanjskom presudom bitno smanjena kazna zatvora, još uvijek predimenzionirane.

Međutim, prema ocjeni ovoga trećestupanjskog suda, drugostupanjski je sud u svojoj presudi ispravno preocijenio sve okolnosti koje su od značaja za odluku o kazni, te ih pravilno vrednovao, i u svojoj odluci sve to detaljno obrazložio. Ispravno se u presudi suda drugog stupnja uzima kao olakotno optuženikova mladost, činjenica da je samoinicijativno obavijestio policiju da je počinio kazneno djelo te da je svojim ponašanjem tijekom postupka izrazio određeni stupanj žaljenja zbog počinjenog kaznenog djela, da je tempore criminis bio bitno smanjeno ubrojiv, kao i dosljednost u priznanju da je oštećenici oduzeo život te okolnost da tijekom postupka nije utvrđeno da bi kazneno djelo bilo obuhvaćeno njegovom namjerom, kada se dovodio u stanje bitno smanjene ubrojivosti, a kao otegotno da je surov i okrutan način oduzeo život jednoj mladoj osobi, koja ničim nije doprinijela počinjenju kaznenog djela.

Stoga, cijeneći sve prethodno navedene olakotne i otegotne okolnosti, prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, izrečena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina po sudu drugog stupnja za kazneno djelo teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 1. KZ/11., u svemu je

primjerena kako ličnosti optuženika, tako i svim okolnostima počinjenog kaznenog djela za koje je proglašen krivim. Ovako izrečenom kaznom dugotrajnog zatvora postići će se specijalnopreventivna ali i generalnopreventivna svrha kažnjavanja te će ista adekvatno utjecati na optuženika i optimalno na sve građane da ne čine kaznena djela, te da shvate pravednost kažnjavanja njihovih počinitelja.

Slijedom naprijed izloženog, trebalo je na temelju čl. 482. u vezi čl. 490. st. 2. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove presude.

Zagreb, 21. prosinca 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.